

Odmiany jabłoni do ekouprawy

UPRAWA EKOLOGICZNA JABŁONI WIĄŻE SIĘ Z WIELOMA OGRANICZENIAMI. PRZEDĘ WSZYSTKIM DUŻYM REŻIMEM ODNOŚNIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN I NAWOZÓW SZTUCZNYCH. DZIĘKI TEMU Z CZASEM OSIĄGA SIĘ RÓWNOWAGĘ BIOLOGICZNĄ, CO OZNACZA, ŻE W OGRODZIE PRZYBYWAĆ BĘDZIE M.IN. ORGANIZMÓW POŻYTECZNYCH WSPOMAGAJĄCYCH WALKĘ ZE SZKODNIKAMI.

W uprawie amatorskiej tego typu metody są szczególnie wskazane, gdyż uprawa odbywa się w dużym zagęszczeniu i to co my stosujemy na naszej działce dotyka też sąsiadów. Ważnym aspektem jest także zadbanie o nasze zdrowie i mniejsze skażenie środowiska zbędnymi substancjami. Korzystanie z dobrodziejstw środowiska oraz naturalnych metod walki z patogenami ma zatem głęboki sens.

Sukces osiągniemy nie tylko dzięki właściwej agrotechnice i ochronie, ale także wyborowi gatunku oraz odmiany, co należy do najważniejszych elementów uprawy ekologicznej. U jabłoni możliwości wyboru odmian nadających się do ekologicznej uprawy są wręcz nieograniczone. Podstawowym kryterium jest podatność na najważniejsze choroby – parch, mączniak, zaraza ogniowa, a także choroby kory i drewna. Ta ostatnia grupa chorób jest niezmiernie ważna, bo mogą one przyczynić się do śmierci drzewa. Szybka reakcja na wszelkie zmiany na pniu i konarach pomoże utrzymać drzewo w dobrej kondycji. Dobrze jest też zwrócić uwagę na wytrzymałość drzew na mróz, co jest kluczowe w najchłodniejszych rejonach, a także przeanalizować warunki, jakie istnieją w rejonie i wybrać takie odmiany, które mogą się w nich dobrze zaadaptować.

■ dr inż. Dorota Kruczyńska,
Instytut Ogrodnictwa
– PIB w Skierniewicach

wymagają starannej ochrony, aby uzyskać owoce bez uszkodzeń powodowanych przez choroby. Podatność na parcha sprawia, że w lata sprzyjające chorobie jakość owoców jest słaba. Mamy wtedy znaczny udział jabłek zdeformowanych, a w skrajnych przypadkach brak plonu. Z tej licznej grupy można wybrać te nadające się do uprawy BIO, np. te o mniejszej podatności na parcha jabłoni. Reprezentują one szeroki zakres dojrzewania – od lata do późnej jesieni, a także odmienny wygląd i smak. Na liście znalazły się te łatwiej dostępne w sprzedaży.

3 Trzecia grupa to odmiany współczesne o mniejszej podatności na choroby, które nadają się do ekouprawy w warunkach amatorskich.

Uprawa ekologiczna jabłoni jest możliwa na działce m.in. dzięki dobremu wyborowi odmian

Co wybrać?

1 Odmiany jabłoni do ekouprawy można podzielić na grupy. Na pierwszym miejscu znajdują się odmiany odporne na parcha, których co roku przybywa. Ich oferta jest coraz atrakcyjniejsza ze względu na dużą różnorodność wyglądu, smaku, a także okresu dojrzewania owoców. Odmiany te mają też mniejszą podatność na inne, ważne choroby jabłoni. Duży asortyment

daje możliwość wyboru tej odpowiedniej do naszych potrzeb oraz preferencji smakowych.

2 Drugą grupę stanowią odmiany historyczne o długiej tradycji w uprawie. Wiele z nich rodzi owoce bardzo aromatyczne, o specyficznym smaku, które od lat mają swoich amatorów. Jest ich bardzo wiele, jednak nie wszystkie nadają się do ekouprawy. Są wśród nich też takie, które

CZY WIESZ, ŻE...

- ✦ W ekouprawie niezwykle istotne jest stworzenie dobrych warunków dla wzrostu roślin poprzez dobór stanowiska odpowiadającego wymaganiom odmiany.
- ✦ U większości wymienionych tu odmian pojawia się problem przemienności plonowania. Zatem szczególną uwagę należy zwrócić na formowanie i cięcie drzew oraz przerzedzanie zawiązków. Im staranniej je wykonamy, tym łatwiejsze będzie utrzymanie drzew w dobrej kondycji, a plonowanie będzie bardziej regularne.

Odmiany parchoodporne

'Gold Milenium'

Odmiany historyczne

W SADZIE

'Książę Albrecht Pruski'

Podatność na choroby **wybranych odmian parchoodpornych**

Odmiana	Termin zbioru owoców	Podatność na choroby			Wytrzymałość drzew na mróz
		mączniak jabłoni	zaraza ogniowa	kory i drewna	
Ariwa	IX/X	odporna/mała	mała	mała	średnia
Florina	1 poł. X	mała	średnia	średnia	średnia
Gold Milenium	VIII/IX	mała	duża	średnia/mała	duża
Liberty	2 poł. IX	mała	mała	mała/średnia	duża
Melfree	poł. IX	mała	duża	średnia	średnia
Rajka	k. IX	mała	duża	duża	średnia
Rubinola	k. IX	mała/średnia	duża	średnia	średnia
Topaz	1 poł. X	mała	duża	duża	średnia
Waleria	poł. VIII	odporna/mała	mała	mała	duża
Witos	1 poł. IX	średnia	duża	średnia	duża

Charakterystyka owoców **odmian parchoodpornych**

Odmiana	Wielkość owoców	Smak	Rumieniec
Ariwa	średnia/mała	słodko-kwaśny	pomarańczowo-czerwony, paskowany
Florina	średnia	kwaskowato-słodki	czerwono-karminowy, rozmyty
Gold Milenium	duża	słodki	brak lub delikatny różowy, rozmyty
Liberty	mała	słodki	karminowy, rozmyty
Melfree	duża/średnia	słodko-kwaskowaty	czerwono-karminowy, paskowano-rozmyty
Rajka	średnia	słodko-kwaskowaty	ceglasto-czerwony, rozmyto-paskowany
Rubinola	średnia	słodko-kwaskowaty	czerwony, marmurkowo-rozmyty
Topaz	średnia	kwaskowato-słodki	czerwony, paskowano-marmurkowy
Waleria	mała/średnia	słodko-kwaskowaty	purpurowy, jednolity
Witos	b. duża	słodko-kwaskowaty	czerwony, paskowano-rozmyty

'Rajka'

Podatność na choroby **wybranych odmian historycznych**

Odmiana	Termin zbioru owoców	Podatność na choroby		Wytrzymałość drzew na mróz
		parch i mączniak jabłoni	kory i drewna	
Ananas Berzeński	poł. VIII	mała	mała	b. duża
Beforest	2 poł. IX	mała	mała	b. duża
Boskoop (3n)	1 dek. X	mała	duża	mała
Kosztela	poł. IX	mała	mała	b. duża
Książę Albrecht Pruski	poł. IX	mała	mała	duża
Oliwka Żółta	poł. VII	mała	duża	duża
Pepina Linneusza	1 poł. X	mała	duża	mała/średnia
Piękna z Hermhut	1 poł. IX	mała	mała	duża
Reneta Gwiazdkowa	poł. X	mała	mała	b. duża
Reneta Muszkatowa	1 poł. X	mała	mała	mała/średnia

3n – triploid

Charakterystyka owoców **odmian historycznych**

Odmiana	Wielkość owoców	Smak	Barwa rumieńca
Ananas Berzeński	duża	winno-słodki	pomarańczowo-różowy, rozmyty
Beforest	średnia/mała	winno-słodki	różowy, paskowany
Boskoop (3n)	b. duża/duża	kwaskowaty	brak, lub czerwony, rozmyty
Kosztela	średnia	b. słodki	brak
Książę Albrecht Pruski	średnia/mała	kwaskowato-słodki	ciemnokarminowy, prążkowany
Oliwka Żółta	mała/średnia	kwaskowaty	brak
Pepina Linneusza	średnia/duża	kwaskowato-słodki	delikatny, karminowy, rozmyty
Piękna z Hermhut	średnia	słodko-winny	czerwony, smużkowany
Reneta Gwiazdkowa	średnia/mała	słodko-kwaśny	ciemnoczerwony, rozmyty
Reneta Muszkatowa	średnia/mała	winno-słodki	czerwony, rozmyto-paskowany

'Ananas Berzeński'

W SADZIE

Współczesne odmiany jabłoni

Podatność na choroby współczesnych odmian

Odmiana	Termin zbioru owoców	Podatność na choroby				Wytrzymałość drzew na mroz
		parch	mączniak jabłoni	zaraza ogniowa	kory i drewna	
Elise	2 poł. IX	mała	mała	średnia	b. duża	średnia
Julia	VII/VIII	mała	mała	mała	mała	średnia
Katja	1 poł. VIII	mała	mała/średnia	mała	mała	duża
Pinova	IX/X	mała	mała	duża	mała	średnia
Sander	1-2 dek. VIII	mała	mała	nieznana	mała	duża

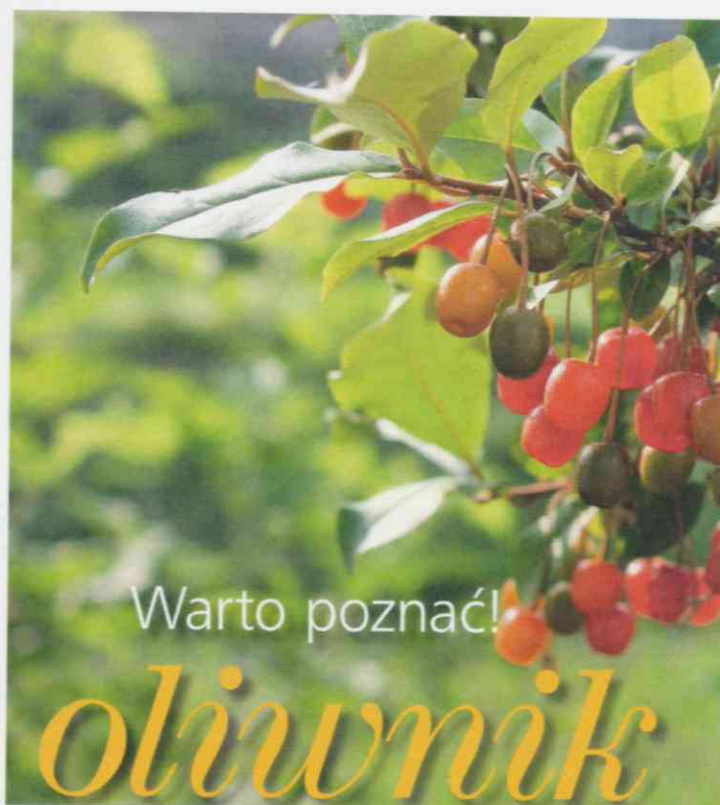
Charakterystyka owoców współczesnych odmian

Odmiana	Wielkość owoców	Smak	Rumieniec
Elise	średnia/duża	kwaskowato-słodki	ciemnoczerwony, rozmyty
Julia	średnia	słodko-winny	karminowy, rozmyty
Katja	średnia/mała	słodko-kwaskowaty	ciemnoczerwony, rozmyty
Pinova	średnia/duża	słodki z kwaskową nutą	czerwono-pomarańczowy, paskowany
Sander	średnia	kwaskowato-słodki	pomarańczowo-czerwony, paskowany

PAMIĘTAJ, ŻE W EKOLOGICZNEJ UPRAWIE JABŁONI:

- wczesnowiosenne zabiegi miedziowe poprawiają ogólną zdrowotność drzewa;
- staranne usuwanie raków i zgorzeli, a także zabezpieczanie ran po ich usunięciu przedłuża życie drzewa;
- odmiany podatne na choroby kory i drewna nie powinny rosnąć na ciężkich, wilgotnych glebach;
- coroczne cięcie drzew i przerzedzanie zawiązków wpływają na regularność owocowania i jakość plonu, w tym wielkość rumieńca;
- odmiany triploidalne powinny się sadzić na podkładkach karłowych. ■

Warto poznać!

oliwnik baldaszkowaty

PÓŹNY TERMIN DOJRZEWANIA OWOCÓW (X-XI) ORAZ ICH OBFITOŚĆ NA ROŚLINIE POWODUJĄ, ŻE OLIWNIK JEST NIE TYLKO ŹRÓDŁEM ATRAKCYJNYCH SMAKOWO OWOCÓW, ALE TAKŻE EFEKTOWNYM AKCENTEM DEKORACYJNYM W OGRODZIE.

mgr inż. Monika Jurzak,
Uniwersytet Przyrodniczy
we Wrocławiu

Oliwnik baldaszkowaty (*Elaeagnus umbellata*) to silnie rosnący krzew lub małe drzewo, obficie owocujący późną jesienią. Roślina naturalnie występuje na terenie Azji, od Himalajów po Koreę i Japonię. Do Europy i Ameryki przywieziona została ze względu na duże zdolności rekultywacyjne. W USA uznawana jest za roślinę inwazyjną, ze względu na dużą trwałość i łatwe rozprzestrzenianie się. W Polsce pojawiła się w ubiegłym wieku, ale nie jest zbyt popularna. Jednak ze względu na duże walory zdrowotne i łatwość uprawy rozwinęła się hodowla tego gatunku, w której uzyskano kilka cennych odmian.